

Irina ja Mark Lyukhatanin turvahakemus Harjun seurakunnalta

Venäjän federaation kansalaiset Irina Lyukhatan, syntynyt vuonna 1967, ja poikansa Mark Igorievich Lyukhatan, syntynyt vuonna 2001, anoivat torstaina 27.9.2007 turvaa Harjun seurakunnalta.

Ulkomaalaisvirasto on 11.5.2006 tekemällään päätöksellä hylännyt hänen ja hänen lapsensa turvapaikkaa ja oleskelulupaa koskevan hakemuksensa sekä päättänyt käännyttää heidät kotimaahansa Venäjälle.

Turvapaikanhakijan lakimies Pirkka Lappalainen laati päämiehensä pyynnöstä valituksen Helsingin hallinto-oikeudelle, joka hylkäsi valituksen 5.4.2007. Päätöksen johdosta Irina Lyukhatan anoi Korkeimmalta hallinto-oikeudelta valituslupaa. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi valituslupahakemuksen 25.9.2007. Asiaa ratkaistaessa toimitetun äänestyksen tulos oli neljä ääntä valitusoikeutta vastaa ja yksi ääni valitusoikeuden puolesta. Kopiot päätöksistä ovat käytettävissä seurakuntaneuvoston kokouksessa.

Julkisuudessa ja seurakuntayhtymän www-sivuilla on Irina ja Mark Lyukhatanin turvanhakuperusteista lyhyet selvitykset.

Irina Lyukhatanin isä Jevgeni Lyukhatan murhattiin helmikuussa 2005. Hän johti kotikaupunkinsa kulutus- ja palvelukomiteaa. Komitea huolehti kaupankäynnin, tavaroiden ja palvelujen sujumisesta ja myönsi toimiluvat mm. ravintoloitsijoille ja muille pienyrityksille. Hän puuttui luvattomaan kaupankäyntiin ja kieltäytyi lahjonnasta, johon häntä painosti mm. rikollisuuden vastaisen viraston johtaja. Murhapäivänä Irina Lyukhatanin ollessa toimistossa isä sai jälleen uhkaus- ja kiristyssoiton. Hän lähti levottomana tapaamiseen. Tyttärelleen hän oli jättänyt viestin, joka tuli avata, jos isä surmataa. Viesti kertoisi, ketkä ovat uhanneet häntä ja hänen perhettään. Viesti sisälsi nimiä, joiden joukossa oli sekä tunnettuja rikollisia että viranomaisia.

Murhaa seuranneen ensimmäisen kuulustelun jälkeen, jonka toimitti miliisin paikallinen päällikkö, hän sai nimettömän uhkaussoiton, jossa häntä vaadittiin muuttamaan todistajanlausuntoaan tai hänelle ja hänen pojalleen kävisi samoin kuin isälle.

Irina Lyukhatan ymmärsi, että heidän turvallisuutensa oli uhattu. Isällä oli ollut syyttäjäviranomaisen suojelutakeet, jotka eivät kyenneet estämään murhaa. Isän jättämässä viestissä oli mm. syyttäjän ja miliisijohtajan nimet.

Irina Lyukhatan päätti paeta poikansa kanssa Suomeen. Hän jätti turvapaikka-anomuksensa Lappeenrannassa 7.12.2005.

Sekä Ulkomaalaisvirasto että Helsingin hallinto-oikeus, pitävät päätöksessään Irina Lyukhatanin kertomusta uskottavana ja johdonmukaisena. Isän murhasta uutisoitiin laajasti paikallisissa

lehdissä, kahdella valtakunnallisella ja kahdella paikallisella televisiokanavalla. Kuholoska -niminen toimittaja, laati Venäjän duumalle kirjeen, jossa hän selosti tapahtumia ja viranomaisten laittomia toimia. Kirje on liitetty myös Irina Lyukhatanin turvapaikka-anomukseen. Toimittaja alkoi saada uhkauksia rikostutkijalta, josta tämä teki rikosilmoituksen. Ne eivät johtaneet toimenpiteisiin. Irina Lyukhatanin isän surmaajia ei ole saatu kiinni eikä tuomittu.

Helsingin hallinto-oikeuden käsityksen mukaan Irina ja Mark Lyukhatanin tulee kuitenkin kääntyä suojeluntarpeessaan Venäjän viranomaisten puoleen.

Irina Lyukhatan kuitenkin pelkää poikansa ja oman turvallisuutensa ja henkensä puolesta, jonka tähden hän kääntyi Harjun seurakunnan puoleen.

Suomen ekumeenisen neuvoston Kirkko turvapaikkana -julkaisun suositusten mukaan, kirkkotilojen käyttäminen turvapaikkana on äärimmäinen keino tilanteessa, jossa muita vaihtoehtoja ei ole ja jolloin ihminen kokee olevansa hengenvaarassa tai joutumassa sellaiseen. Tällä hetkellä Irina ja Mark Lyukhatan eivät asu/yövy seurakunnan tiloissa. Jos seurakunnan järjestämään majoitukseen joudutaan, se järjestetään majoitukseen sopiviin turvallisiin tiloihin. Sellaisia ovat lähinnä kurssikeskukset. Muita majoitusvaihtoehtoja ovat yksityiskodit.

Kirkko turvapaikkana -käytännöllä ei luonnollisestikaan ole laillista sitovuutta. Poliisin velvollisuus on saattaa oikeuden päätös voimaan. Poliisi voi noutaa turvanhakijan myös kirkosta tai kirkon tiloista. Suomen oloissa viranomaisen myöntämä oleskelulupa on välttämätön, jotta voisi elää turvallisesti, saadaksesen opiskella, tehdä työtä, maksaa veroja ja olla osallinen sosiaaliturvasta, lapsen päivähoidosta, terveydenhuollosta jne. Käännytetyn piilottaminen ei rikos, muttei se myöskään ole ratkaisu.

Puheenjohtaja on puhelimesta keskustellut asiasta Tampereen kihlakunnan poliisilaitoksen poliisipäällikkö Aapo Nuotion kanssa.

Seurakunnan antama turva perustuu turvapaikan tarjoavan yhteisön moraaliseen ratkaisuun. Ajatuksena on, että seurakunta

- vetoaa turvapaikanhakijan uudelleen käsittelyyn puolesta
- tukee turvapaikanhakijaa kaikin inhimillisen keinoin
- pyytää päätöksen toimeenpanolle aikalisää, että asiasta saataisiin täydentäviä asiakirjoja ja todistusaineistoa, joiden perusteella turvapaikka-anomus voidaan ottaa uuteen käsittelyyn.

Yksi toimintalinja voi olla lapsen edun ja lastensuojelun näkökulman nostaminen ja terveydelliset näkökohdat.

Ulkomaalaislain 52 § 1 momentin mukaan ”Suomessa olevalle ulkomaalaiselle myönnetään jatkuva oleskelulupa, jos oleskeluluvan epääminen olisi ilmeisen kohtuutonta hänen terveydentilansa, Suomeen

syntyneiden siteiden tai muun yksilöllisen inhimillisen syyn vuoksi, kun erityisesti otetaan huomioon olosuhteet, joihin hän joutuisi kotimaassaan, tai hänen haavoittuva asemansa”.

Samalla selvitämme mahdollisuuksia saada oleskelulupa muilla keinoin kuin pakolaisena. Tällöin tulee kysymykseen lähinnä opiskelu- tai työpaikka.

Irina ja Mark Lyukhatan tarvitsevat ympärilleen tukijoita ja luotettavia ihmisiä, jotka ovat valmiina seisomaan heidän rinnallaan koko prosessin loppuun.

Päätös

Seurakuntaneuvosto kävi keskustelun Irina ja Mark Lyukhatanin tilanteesta ja päätti, että Harjun seurakunta antaa heille suojan sitoutumalla tukemaan heitä, koska Irina Lyukhatan perustelluin syin pelkää sekä lapsensa että oman turvallisuutensa puolesta, jos heidät käännytetään Venäjälle,

ja vetoaa siksi ulkomaalaisvirastoon, että se ottaisi Irina ja Mark Lyukhatanin asian uudelleen käsittelyyn.

Muutoksenhaku

Päätökseen ei ole muutoksenhakuoikeutta (KL 24.5).

Tiedoksi

Irina Lyukhatan
Asianajaja Pirkka Lappalainen

Tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa

4.10.2007
HELENA KOSKINIEMI
Helena Koskiniemi

JOHANNA KUITUNEN
Johanna Kuitunen